

КАРЛ МАЙ
ГРАБИТЕЛСКИЯТ ПОХОД НА
БАГГАРА

Превод от немски: Любомир Спасов, 1995

chitanka.info

1. БАЩАТА НА ВЯТЪРА

Зад себе си имахме една напрегната езда, тъй като идвахме от Дар Абу Ума, отдалечен от седемстотин и петдесет километра от Нил и ни очакваше още половин ден път до западния му ръкав Бахр ел Абиад. Като казвам „ние“, имам предвид освен себе си и моя храбър слуга и придружител Бен Нил, още и един истински негър от племето фори, на име Марабах. Той беше дал обет да отиде сам на поклонение в Мека и ни бе помолил да се присъедини към нас, разчитайки на закрила срещу ловците на роби. Бях изпълнил молбата и понеже много добре познаваше местностите до Нил, можехме да го използваме като водач. Бедният дявол Марабах бе облечен само с една памучна риза и седеше на товарния ни кон, който по време на тази езда не носеше багаж. От неговите оръжия — стар нож и още по-старо копие, бях убеден, че никога няма да пострада някой, защото техният носител и притежател още от първия ден се бе проявил като голям добряк, наистина, но и като нечуван страхливец. Аз и Бен Нил яздехме жребци от породата фадази — млади, силни коне, които развиваха голяма бързина в дълбоките пясъци на пустинята и плуваха като риби във водата.

Още заранта забелязахме далеч надясно безводния сега Нид ен Нил, от което vadex заключение, че ще достигнем Бахр ел Абиад в околностите на остров Абу Нимул или при мишрах^[1] Ом Ошрин. Местността беше равнинна. Зелена степ през дъждовния период, сега тя предлагаше гола, изсушена повърхност, по която нямаше и единствен стрък да зарадва окото. А слънцето сипеше отгоре ни такъв изнурителен зной, че по обед спряхме да отдъхнат конете и изчакаме да преминат най-големите горещини.

Седяхме мълчаливо и предъвквахме по шепа фурми. По едно време Бен Нил посочи на изток и рече:

— Ефенди, там на хоризонта се вижда някаква бяла точка. Не е ли ездач?

Понеже бях с гръб към указаната посока, се изправих и обърнах.

— Виждаш ли я? — продължи да пита той.

— Да — отвърнах, — движи се към нас. Това, което изпъква така ярко, е бял бурнус. Движението е много бързо и не би могло да бъде нещо друго освен ездач.

— Дали е въоръжен? — запита страхливо негърът от племето фори.

— Естествено! Както знаеш, тук никой не пътува без оръжие.

— О, Аллах, Аллах, запази ме от девет пъти опашатия шейтан! Кажу ми, ефенди, няма ли този ездач да се нахвърли върху нас?

С разширени от страх очи, той разпери отбранително ръце, сякаш искаше да се предварди от надвисналата опасност. Храбрият Бен Нил се тросна гневно:

— Замълчи, бълзливце! Как ще дръзне единствен човек да се нахвърли върху трима! А и двадесет да бяха, пак нямаше да ни стреснат. Аз и моят ефенди сме ходили на лов за слонове и хипопотами, изправяли сме се само двамата срещу стотици неприятели, без това да учести ударите на сърцата ни. Кажувам ти, докато си при нас, никой няма да свали и косъм от косата ти. За жалост на главата ти вместо мъжествената украса на храбреца, расте вълната на овца.

Изказването не бе особено учтиво от страна на иначе скъпия на думи Бен Нил. Нищо друго не го дразнеше така, както страхливостта. По време на гневната тирада непознатият конник се бе приближил. Той ни видя и спря. Поколеба се дали да ни заобиколи, или да се отправи към нас. Реши се на второто и препусна. Непознатият седеше на кулест кон от породата бени-шанкол и така се бе загърнал с белия бурнус, че се виждаше само дългата арабска кремъклийка, която носеше в ръка, но не и какви оръжия имаше в пояса си. Малко пред нас спря коня си и ни измери с очи, в които не се четеше никакво дружелюбие. Сетне запита късо:

— Кои сте?

И през ум не ми мина да отговоря, а и Бен Нил мълчеше. Фори-негърът се сви като кокошка, над която се спуска ястреб.

— Кои сте? — повтори по-остро бедуинът.

Бен Нил стана от земята, извади ножа си и рече:

— Слез и ще те науча на вежливост! Когато се срещнат, хората изпървом поздравяват и задават въпроси едвам след обичайната пахка

и глътка за добре дошли.

— Нямам време за условности — измърмори непознатият — аз съм воин от племето на храбрите баггара, на чиято територия се намирате, и имам право да зная кои сте.

— Ще научиш, тъй като пръв ни каза кой си. Този мъж зад мен идва от Дар Фур и иска да отиде в Свещения град Мека и почете Аллах и Пророка. Този висок ефенди до мен е известният в цял свят Кара Бен Немзи, а аз съм негов слуга и придружител Бен Нил.

Баггара отвърна със спокоен, хладен тон:

— Аз идвам от водите на Нил и отивам в пустинята, където са моите спътници на лов за газели. След като го знаете, навярно и вие ще ми кажете откъде идвате и накъде отивате.

— Идваме от Дар Абу Ума и сме се отправили към реката.

— Към кое място?

— Още не знаем.

— Да не би да търсите чуждоземния Муаллим ел Миллет ел Месихийе?

Преведени тези арабски думи означават „Учител на християнството“. Мисионер ли имаше някъде наблизо? Това естествено привлече вниманието ми и аз отговорих вместо Бен Нил:

— Него търсим действително. Можеш ли да ни кажеш къде се намира?

— Да. Отседнал е на джезире^[2] Аба, за да изкушава живеещите там правоверни. Аллах да го погуби!

— От коя страна е дошъл?

— От Билад ел Ингилиз. Ако яздите оттук на североизток утре ще бъдете при него. Да не би и вие да сте от проклетите християни?

— Аз съм един от тях — отвърнах спокойно.

— Дано Аллах те прати да се пържиш в най-дълбокия пъкъл! Ти ме омърсяваш!

Той пришпори коня си и се отдалечи в степта, следвайки предишното си направление.

— Ефенди, да препусна ли след него и да го нашибам? — запита ме Бен Нил разгневен, като измъкна камшика от хипопотамска кожа от пояса си.

— Не. Такъв човек не може да ме обиди.

— Така е, ти стоиш твърде високо, за да съгледаш жабата, която квака срещу теб. А тоя не се е научил да се отнася както трябва и с коня си. Забеляза ли, че е изгубил едната подкова?

— Да, на дясното задно копито. Нека не мислим повече за този човек!

Баггара са превъзходни ездачи и дръзки, диви ловци, войни и разбойници. Смятат ги за най-опасните араби на Горен Нил и не без основание, както показаха в последно време с първостепенната роля, която играеха във въстанията в Судан. А че този яздеше кон само с три подкови, за мен бе знак, че не щади животното; скоро това обстоятелство щеше да се окаже много важно.

Два часа след обяд отново потеглихме, но не яздихме на североизток, както ни бе посъветвал оня, а по старата си посока, за да стигнем по-рано реката. Ако тръгнем сетне по течението ѝ, бихме могли да отидем и на остров Аба при английския мисионер.

Пътят досега минаваше през гола, изсушена степ; почвата беше твърда, но с лекота се натрошаваше на прах под копитата на конете ни. Ето защо не бе за чудене, че след около час веднага се наби на очи една следа идваща от югозапад. Беше широка и аз слязох от коня да я прегледам. Внимателното изследване показва, че е оставена от най-малко шестдесет коня и камили и водеше към Нил в посока, изцяло съвпадаща с нашата.

При всички случаи това бяха баггара. Те използваха волове за езда и се качваха на коне само при ловни и бойни походи. Така че оставаше само да се отгатне кое по-точно. Не бе трудно да се намери отговорът, понеже на лов не се вземат толкова много камили. Тези, които бяха яздили отгук, следователно се връщаха от война и тъй като по онези местности войната означава грабеж, по-конкретно лов на роби, бях убеден, че следата е от гхазуа — военен поход с цел нападение на чернокожи и отвличане на роби.

Още стояхме на същото място, когато забелязахме да се задава в галоп от югозапад, сиреч оттам, откъдето идваше дирята, отряд от около двадесетина ездачи.

— Ефенди, това са негри — обади се Бен Нил. — Отдалеч виждам черните им лица. От кое ли племе са? В тази местност освен шиллуки други черни няма.

— Не са шиллуки, защото те живеят само край бреговете на Нил, докато тези идват от вътрешността на степта. И тъй като се придържат точно по дирята, мога да предположа, че са преследвачи на миналите оттук ловци на роби.

— За нас срещата може да се окаже твърде неприятна!

— Сигурно. Все пак ще останем да ги изчакаме.

— Не, не, да бягаме, да се измъкваме! — извика негърът от племето фори. — Аз трябва да отида до Мека, искам да живея, не желая да ме застрелят и умъртвят! Аллах да ме закриля и пази от девет пъти опашатия шейтан! Тръгвам.

Бен Нил сграбчи юздите, задържа го и кресна ядосано:

— Ако смяташ да офейкаш, стори го със собствените си крака, а не с нашия кон, поплювко! Ние оставаме!

— Но те ще ни убият! — трепереше от страх черния.

— И през ум няма да им мине.

— Напротив, напротив! Не виждаш ли, че искат да ни обкръжат? О, Аллах, Аллах! Какъв ужас, какво нещастие, каква горест! О, Мохамед, о, свети Халифи, дарете със закрилата си моето тяло и живот!

Той се смъкна от коня, пропълзля под него и седна с хленч на земята, очаквайки края на дните си. Копието и ножът бяха захвърлени надалеч, да не би някой да го заподозре във враждебни намерения.

Действително беше така, както каза: черните се бяха разделили и приближаваха в галоп от двете страни, за да ни обградят. Спокойно ги оставих да го извършат. Единият от ездачите носеше вълнена риза, всички останали бяха само с набедрени препаски. Конете им бяха изтощени и по начало не струваха много нещо, навярно идваха от блатистите низини на Бахр ел Сераф, Бахр ел Гхазал или Бахр ел Джебел, където конете не се развиват добре и трудно се отглеждат. Оръжията им се състояха от ножове, тежки боздугани от дървото хегелик и дълги копия. Само оня с ризата имаше кремъклийка. Фигурата на този човек бе на истински исполин. Дълбоки белези от едра шарка браздяха до червено черното лице и му придаваха ужасяващ вид. По челото на всеки се виждаха три зараснали разреза от нож, които служеха за украса и разпознавателен знак. Главите им бяха майсторски намазани с дебел свой тесто от пепел и кравешка урина, под които косите напълно се губеха, и човек оставаше с впечатление,

че носят фуражки. Ефектът бе двоен: повишаваше мъжката красота и пропъждаше вредните насекоми. Тестеният шлем и резките по челото говореха, че негрите принадлежат към народа на нуехр.

Бяхме ги оставили спокойно да ни обкръжат, но за всеки случай бях разхлабил револверите си, а карабината „Хенри“ лежеше напреки на коленете ми, готова за стрелба. Бях се качил отново на седлото. Черните размахваха копията със страховит рев, моментът беше много опасен. Когато ни обградиха напълно, млъкнаха, а сипаничавия спря пред мен и подхвана грубо на онзи завален арабски, както го говорят само негрите:

— Кои сте? Какво правите тук? Говори бързо, иначе ще те удуша?

— Чужденци сме и вървим мирно по пътя си — отвърнах аз.

— Лъжеш, вие сте баггара — изсъска той и сбута коня си поблизо.

— Казах ти истината, не сме баггара, а аз дори не съм арабин, а европеец.

— Куче, как смееш да ме мамиш? Европейците имат лица с цвят на водна пяна, а ти си тъмен и искаш да ме подведеш с лъжа, ще те удуша!

С тези думи той смушка коня си плътно до моя и протегна пестници към гърлото ми. Не исках да го убивам или наранявам, а само да се защитя, и то така, че да стана господар на положението и никой да не смее да ми посегне. За да ми са свободни ръцете подхвърлих светкавично карабината на Бен Нил, изправих се на стремената и в момента, когато поиска да ме сграбчи, го ударих с такава сила по слепоочието, че отхвъркна назад. Това бе добре тренираният удар, който в американските прерии ми бе спечелил почетното прозвище Олд Шетърхенд, Поразяващата ръка. Той и тук произведе нужния ефект — веднага след удара сипаничавият исполин загуби съзнание. Улових го за пояса и издърпах напреки пред себе си. Докато го придържах с лявата ръка, измъкнах с дясната ножа си и викнах предупредително към хората му:

— Кротувайте! Мръднете ли, ще го понижа! Ако останете мирни, нищо няма да му се случи. Аз съм приятел на нуехр, живях много седмици при племената лау, елиаб и агонг и станах техен брат, ала вас не познавам. Как е името на племето ви?

Отправих въпроса към един млад, як ездач, който, изглежда, бе най-смелият, защото беше замахнал с копието си към мен и го отклони само заради надвисналия над сипаничавия нож.

— Принадлежим към елиаб — отвърна мрачно той.

— В такъв случай би трябвало да ме познавате, тъй като бях при вас край Бахр ел Джебел.

— Нашето подразделение се изтегли към Бахр ел Гхазал — поясни той.

— Чух за това. Вашият предводител е Абу Дьом, Бащата на вятъра, наричан така, защото в боя има обичая да се носи към победата с бързината на вятъра. Той е най-силният и храбър воин от всички племена на нуехр.

— И все пак ти го надви с още по-голяма бързина.

— Аз? Как така? — запитах учудено. — Да не би пленникът в ръцете ми да е Абу Дьом?

— Да, той е, а аз съм негов син. Ти си силен и бърз като Абу ес Зида^[3], за когото са ни разказвали нашите братя от Бахр ел Джебел.

— Абу ес Зида? Аз съм този, на когото елиаб дадоха това име, така е наистина.

Младият негър трепна изненадан и възкликна:

— Да, така е! Твоят придружител не се ли казва Бен Нил?

— Именно — потвърдих аз.

— Тогава вие сте наши приятели и не само ще освободите моя баща, но и ще ни помогнете срещу баггара. Позволи ми да те поздравя от името на всички наши войни!

Той дойде при мен и след това при Бен Нил, за да ни заплюе първо в лицето, сетне и по дясната ръка — учтивост, която незабавно върнахме. Не биваше да измиваме слюнката, трябваше да я оставим да изсъхне, защото колкото и гнусен да бе този начин на поздравяване, засвидетелстваше сключването на съюз на живот и смърт. Който иска да общува на „ти“ с дивите народи, е длъжен да приема и неща, за които в родината навярно би отвърнал с плесница.

От само себе си се разбира, че всички слязохме от конете, а предводителят бе грижливо положен на земята. Неговите хора се уплашиха да не съм го пребил, но той скоро дойде на себе си и на драго сърце ми прости удара, когато научи кои сме. Заплюването претърпя още един тираж.

Ала никой не се радваше толкова на неочаквано постигнатото съгласие, както нашият фори Марабах. Засиял целият от възторг, той въртеше безспир бялото на очите си и зееше уста като гладен ягуар.

Предположението ми относно гхазуа се потвърди. Действително се намирахме на следата на разбойническа експедиция за роби, която баггара бяха организирали до Бахр ел Гхазал. Живеещият там клон на елиаб-нуехр не бил многоброен, а мъжете се намирали на лов. По тая причина баггара не срещнали никаква сериозна съпротива при нападението на селото. При лов на роби старите хора и малките деца биват избивани по ужасен начин, а младите жени, момчета и момичета отвличани, за да бъдат предадени на търговците.

Вярно, че това не е леко и безопасна работа, тъй като търговията с роби е забранена, но и днес^[4] все още има достатъчно канали и възможности да се достави такава „стока“. Когато експедицията е прекосила Нил и вече се намира на източния бряг, може да се смята за успешна. Там черният струва по наши пари средно петдесет марки, но колкото по на север бива отвеждан, толкова повече нараства неговата цена. Походът до Нил наистина е свързан с опасности, но фактически не е опасен. За истинска опасност се говори едва при достигане на реката и самото ѝ прекосяване, тъй като там са съсредоточени чиновници, които организират с помощта на войскови отряди хайки за ловци и търговци на роби. Но който все пак познава верността към дълга на тези хора, знае, че в повечето случаи не могат да устоят на едно позлатено, пък дори и посребрено ръкостискане. Най-жестокото при един такъв гхазуа е, че за всеки заловен годен роб, биват избивани средно други трима души. Но този начин Африка губи годишно два милиона създания, които са също Божии подобия и изпитват радост и мъка не по-малко дълбоко от нас.

Когато елиаб-нуехр се върнали от лова, заварили селото изгорено и опустошено, а след отломъците лежали трупове и овъглените им остатъци. Чувството на ужас скоро било последвано от ярост и жажда за мъст. Запасили се надве-натри с провизии и побързали да потеглят след ловците на роби с уморените си от лова коне. За жалост, или както мислех аз за щастие, не им се удаде да ги настигнат. Бях убеден, че щяха да бъдат сразени за късо време, понеже брояха само двадесет мъже, докато баггара бяха далеч по-многочислени.

Докато Абу Дъом, предводителят, ми разказваше всичко това, хората му седяха със стаен гняв наоколо. Когато свърши, той скочи и извика:

— А сега, войни, възсядайте отново конете! Трябва да побързаме, докато не е станало късно.

— Стой, почакай все пак — възразих аз. — Все още имате време.

— Да чакаме? Сихди, сериозно ли го казваш? Преминат ли пленниците реката, изгубени са за нас.

— Не. Дирята, която виждате тук, е отпреди повече от един ден. Керванът е минал оттук вчера по обяд и следователно вечерта е стигнал реката. Ако са искали веднага да прехвърлят робите през Нил, вече е сторено и ние не можем да попречим, а ако по някакви причини са останали на отсамния бряг, навярно тези причини са все още налице и вашите близки не са отгатък.

— Тъкмо затова трябва да побързаме! Душата ми копнее да потопи ножа си в кръвта на разбойниците и убийците.

— Искаш да кажеш, че техните ножове ще се забият в твоето сърце? Намираме се на територията на баггара, чието местно подразделение селем наброява петстотин войни, докато вие сте само двадесет.

— Мисля, че ти искаше да ни помогнеш, ефенди?

— Да, и ще го сторя, нали сте мои братя.

— Добре, слушал съм, че вие никога не броите враговете си, дори и да са стотици. Ако ни помогнете, няма защо да се страхуваме за себе си. Зная, че имаш омагьосана пушка, с която можеш да стреляш непрекъснато, без да е необходимо да зареждаш. Какво са петстотин баггара срещу нас!

— Ние действително не си правим труда да броим неприятелите си, защото разчитаме повече на хитростта, отколкото на силата. Моята пушка ми дава голямо преимущество, но аз не обичам да убивам хора, ако това не е абсолютно належащо и се старая да постигна целта си без проливане на кръв.

— Не убиваш? — удиви се той. — Какво друго заслужават тези кучета, ако не десетократна смърт?

— Аз съм християнин, а ние християните не отмъщаваме, а предоставяме наказанието на Бог и властите. При това баггара не са ми сторили нищо, така че и през ум не ми минава да проливам напразно

кръвта им. Ако искаш да имаш нашата помощ, ще ме послушаш и ако спасението на вашите близки е възможно, ще ги спася, но ако не мислиш да се съобразяваш с мен, продължи пътя си без нас, ала ще ви кажа, че още тази вечер ще препуснете към обятията на смъртта. След толкова много баггара ще бъдете като двадесет чакала сред петстотин хиени.

Дълго време той стоя неподвижен, вперил мрачен поглед пред себе си. От хората му също никой не се обади. Нуехр са езичници. Абу Дъом не можеше да проумее милостивите ми християнски възгледи, неговите разбирания крещяха за кръв, пролята от собствената му ръка. За да подпомогна решението му, аз го притиснах:

— Избирай между хитростта и силата, с нас или без нас! В първия случай навярно ще спасиш робите, а в другия те са изгубени, а заедно с тях и вие.

— Остави ме да поговоря преди това с войните си, емир — помоли той.

— Стори го, ще почакам — отвърнах, като станах и се отдалечих с Бен Нил на известно разстояние, за да не ги смущаваме.

Не мина много време и ни повикаха. Нуехр се бяха изправили и техният предводител се обърна към мен:

— Емир, ние те молим да не ни напускаш. Искаме да си върнем нашите жени, синове и дъщери и ще направим всичко, което ни заповядаш. Не искаме да проливаме кръв и ще се споразумеем с баггара за кръвно обезщетение. Но ако вие двамата се откажете, ще се бием дори и да загинем. Какво ще правиш при това положение?

— Ще ви подкрепя, защото вие сте мои братя.

— Тогава бъди наш водач, ефенди. Ние ще те следваме!

— След това обаче ще искам да изпълнявате всичките ми разпореждания безпрекословно. В противен случай рискованата стъпка, която предприемаме, ще завърши с гибелта ни.

Качихме се на седлата и продължихме да яздим по следата. Аз и Бен Нил бяхме начело, зад нас нуехр разговаряха тихо помежду си и когато се обърнах веднъж към тях, разбрах по особените погледи и почтителния израз на лицата, че предметът на разговора сме ние.

2. БАЩАТА НА ЛЮБОВТА

От впечатлението, което направихме на нуехр и готовността, с която се поставиха под моите заповеди, човек би могъл да помисли, че африканският туземен негър обикновено гледа на белия и по-точно на европейца като на много по-способен и по-високостоящ от него, буквално като на мъдрец. Но причината по-скоро беше, че на няколко пъти бяхме имали възможността да покажем смелостта си при Бахр ел Джебел. Нещата се бяха разпространили и хората навсякъде добавяха все повече и повече въздух в сапунения мехур на нашата слава. Ето защо не бе чудно, дете нуехр проявиха такова благоразположение и с такава готовност подчиниха волята си на моята. И за техен късмет го сториха, в противен случай, както им бях казал, щяха да намерят гибелта си.

Беше минал близо час от потеглянето ни, когато забелязах следа от самотен конник да се присъединява към нашия път отляво. Слязох да я разгледам и веднага ми направи впечатление, че на коня липсва дясната задна подкова. Споделих го с Бен Нил и той възкликна:

— Бил е оня баггара, с когото говорихме! Върнал се е към реката. Но защо е направил тази обиколка?

— За да не бъде видян от нас — отвърнах. — Не биваше да разберем, че иска да привлече вниманието на хората си върху нас и да ги предупреди.

— Трябва много да внимаваме, ефенди, те ще искат да ни причакат и нападнат.

— Да ни нападнат! — простена страхливо негърът от племето фори. — О, Аллах, предпази ни от девет пъти опашатия шейтан! Те ще ни застрелят, намушкат и умъртвят!

— Не се безпокой — утеших го аз. — Баггара смятат, че ще яздим направо към остров Аба при английския мисионер. Те ще ни преградят североизточния път, но съвсем безполезно, защото ние няма да завием по нето, а ще продължим на изток, накъдето води следваната от нас диря на гхазуа. Да яздим нататък!

Продължихме пътя си и след около половин час отново видяхме да се задава един ездач. Седеше на хеджин и водеше товарна камила до себе си. Нашата поява изглежда не го стресна, защото не спря нито за миг, а продължи да язди безгрижно срещу ни. Пакетите, които носеше камилата му, бяха завити с тръстикови рогозки. Когато се срещнахме, той спря, сложи ръка за поздрав на гърдите и каза:

— Салам! Ще разрешите ли на моята уста да ви отправи един въпрос?

— Салам! — отвърнах аз. — Готови сме да ти дадем отговор.

— Тогава ми кажи кои сте и откъде идвате.

Не приличаше на бедуин, а лицето му не бе на човек, надарен с много ум. В никой случай не биваше да му казвам истината, затуй отвърнах:

— Принадлежим към племето ризекат, идваме от Джебал Тунгур и отиваме отвъд Нил да посетим нашите приятели абу роф.

— Не видяхте ли в степта да бивакуват двама самотни ездачи? Те са бели и при тях има един негър. Имаше предвид мен, Бен Нил и фори.

— Да — кимнах в знак на съгласие. — Но те вече не бивакуваха. Бяха потеглили.

— Накъде?

— Искаха да отидат на остров Аба, за да потърсят някакъв християнин, който живеел там.

— Така е, ти каза истината. Тези мъже няма да намерят този, когото търсят, защото той не живее на остров Аба, а на мишрах Ом Ошрин.

— Но някой ги беше насочил към острова?

— Защото са кучета, които искат да хапят, но са взети мерки за обезвреждането им.

— Сигурен ли си, че християнинът, за когото говориш, живее на мишрах?

— Разбира се, той е мисионер, а аз — негов слуга. Дойдох с него от Хартум, а днес ме праща да предам тези пакети в Тасинг.

— Какво съдържат?

— Библии на арабски.

— Как се казва мисионерът?

— Името му е Гибсън, но тук е познат като Абу 'л мавадда, Бащата на любовта, наричан така, защото неговото учение е учение на любовта. Ако искате да го видите, търсете го на мишрах.

— Далеч ли е дотам?

— Ако следвате дирята, по която сте яздили досега, ще стигнете по здрач.

— От кого е оставена тази диря?

— От един гхазуа, който баггара са предприели срещу нуехр и сега се завръщат победоносно към дома си.

— Къде се намират робите, които са похитили?

— На един малък остров в реката недалеч от мишрах. Не бих ви казал всичко това, ако не принадлежахте към ризекат, които са приятели на баггара. А сега трябвала продължа. Хартикум, фи аман Аллах? (Останете със здраве,верявам ви под закрилата на Аллах!)

— Аллах йекун ма'ак, тарик ес салам? (Аллах да бди над теб, да бъде щастлив пътят ти?) — отвърнах на прощалния му поздрав.

Когато се бе отдалечил, Бен Нил се подсмихна доволно и каза:

— Ефенди, този човек е голям глупак. Можеше да си помисли, че ние сме тези, за които пита, а той напротив, каза ни всичко, което ни бе необходимо. Съвсем сигурно е, че едно отделение баггара е отишло на остров Аба да ни устрои горещ прием. Как смяташ да се държиш?

— Зависи от обстоятелствата, които ще заваря на мишрах.

— Но при всички случаи ще освободим пленените роби?

— Да, сега да продължаваме!

В онези местности слънцето захожда към шест часа следобед. Сега по европейско време беше може би четири и половина. Следователно до мишрах имахме още час и половина езда.

Скоро близостта на Нил започна да се чувства, влажният въздух беше помамил от почвата да се покаже зеленина, оскъдна наистина в началото, но нататък ставаше все по-гъста и тучна. После забелязахме отделни храсти, а на източния хоризонт се появи тъмна ивица — гората, поръбваща бреговете на Нил.

Не биваше и да мислим да яздим направо към мишрах, та нали искахме да освободим пленниците с хитрост. Това бе причината, когато ни оставаше около половин час езда, да се отклоним вдясно от следата, на юг, за да достигнем мишрах от горната страна, откъдето смятах да се промъкна тайно до поселището.

Трябваше да избягваме всяка среща и когато стигнахме до обрасъл с храсти терен, чиито вейки ни предлагаха прикритие, истински се зарадвахме. По-нататък ни посрещна гора от високо израсли дървета от вида сунут, в която потърсихме скривалище за нуехр. Намерихме едно, което подходеше за целта ни, слязохме от конете и ги вързахме. След като наредих на нуехр да се държат спокойно до връщането ни, се отдалечихме с Бен Нил в северна посока, където се намираше мишрах. Под мишрах обикновено се разбира открита местност край реката, която е или населена, или служи за приставане на плавателните съдове и водопой на стадата. Мишрах Ом Ошрин беше обитаем. Когато стигнахме периферията на гората, вдясно от нас се ширна повърхността на Нил, а право пред себе си съгледахме колибите и шатрите на баггара. Тъкмо в този момент подкарваха пасящите по високия бряг стада към реката на водопой. Приблизително на сто крачки от брега бе разположен един остров, чийто брегове бяха обрамчени от тръстики. Нямахме начин пленниците и пазачите им да не са там. Малко по-горе до брега имаше привързан голям сал. Построен от големи дървесни стволоче, той навярно би могъл да носи до петдесет човека.

Бяхме залегнали под едно дърво хегелик, което свеждаше ниско надолу големите си клони и по този начин образуваше добро прикритие. Поради това рекох на Бен Нил:

— Сега ще се върнем при нуехр, после ще яздя към мишрах и ще се представя там за търговец. По-късно ти ще се върнеш тук под този хегелик, а аз ще те потърся тайно, за да ти кажа какво ще правим.

— Ефенди, това е опасно! Не би ли предпочел да вземеш и мен!

— Не, ти трябва да останеш при нуехр, иначе не бих могъл да разчитам на тях.

— Но може да ти се случи нещастие!

— Не се безпокой за мен! Познаваш ме и знаеш, че умея да се пазя.

— Зная, ала и най-смелият и умен мъж може да сгреша. Но тежко и горко тогава на баггара, ще има да се каят!

Когато се върнахме при нашите черни спътници, аз смених коня си с един от хентите и пушките с дългата кремъклийка на вожда. Не биваше да ме разпознаят, защото се очакваше, че върналият се баггара е дал описание на въоръжението и коня ми.

Що се отнася до него, не се опасявах, че ще го срещна, бях сигурен че е отишъл до остров Аба.

След като инструктирах Бен Нил и нуехр как да се държат при различните възможни случаи, започнах да яздя през гората, сетне през буша и се насочих към мишрах. Пристигнах тъкмо, когато слънцето се потапяше зад западния хоризонт.

Най-напред видях пасищата за конете, говедата и овцете и особено точно запомних първото, тъй като по-късно щяха да ни бъдат необходими ездитни животни за освободените пленници. Понастоящем мишрах се обитаваше може би от около двеста души. Децата ме наобиколиха с крясъци, жените надникнаха любопитно от вратите, а мъжете пристъпиха вкупом, оглеждайки ме очаквателно.

— Ес салам 'алейкум! — поздравих високо аз. — Кой от вас е шейхът на този бивак?

— Шейхът не е тук — отвърна един белобрад старец. — За какво ти е?

— Аз съм Селим Мефарек, търговец от Томат на река Сетит и моля да прекарам нощта тук.

— С какво търгуваш?

— С всякакви стоки, независимо от вида и цвета им. — С тези думи намеквах за роби.

— Също и черен? — запита старият, като намигна с дясното око.

— Да, този е най-предпочитаният.

— Тогава бъди добре дошъл при нас и ще пренощуваш при най-знатния мъж в лагера. Слез, ще те отведе при Абу 'л мавадда.

Та аз тъкмо това желяех — да остана при мисионера. Естествено бях любопитен да го видя. Той обитаваше голяма, построена от нилска тиня колиба, от чийто вход в момента пристъпи към мен. Какъв дълъг, мършав човек, каква тържественост лъхаше от твърдите, неумолими черти! Беше облечен в черен бурнус. Огледа ме изпитателно с острите си очи и когато старият съобщи името, професията и желанието ми, произнесе на лош арабски:

— Бъди добре дошъл, Селим Мефарек. Влез! Може би твоето идване ще се окаже изгодно за нас пък и за теб.

Когато се озовахме само двамата в колибата, той дръпна тръстиквата рогозка, която служеше за врата, и запали една глинена лампа, подхранвана от сусамово масло.

При нейната светлина забелязах по стените един кръст и различни, лошо изпълнени икони, изобразяващи събития от Светата история. Настанихме се. Той ми подаде една лула, запали една и за себе си и подхвана разговор, чиято цел бе ловко да ме подпита. Удаде ми се да го заблудя напълно. Убеден, че съм търговец на роби, накрая той каза:

— Ти си човекът, от който сега се нуждаем. Имаме под ръка двадесет и осем роби и искаме да ги продадем.

— Ефенди — отвърнах учудено, — теб те наричат Бащата на любовта и разправят, че си мисионер. Мисля, християните не бива да поробват хора и да ги продават.

Той се ухили пред себе си и рече:

— Черните не са хора като нас, не мислят и нямат чувства. За тях е благодат да са роби. Да, аз съм християнин, но не съм мисионер. Вярно, че проповядвам, но само за да измамя полицейските агенти, които слухтят за търговци на роби. Кой би помислил, че край жилището на един мисионер ще се върти търговия с роби. Откак съм тук, всеки лов на баггара е успешен и аз печеля добре. Дори прочутият Рейс Ефендина се остави да бъде заблуден от мен. Слушал ли си за него? Той е висш чиновник на вицекраля и се занимава изключително с преследване на ловци и търговци на роби. Вече е изловил мнозина и участта им винаги е била смърт. Негови съучастници и помагачи преди време бяха един немец, наричан Кара Бен Немзи и спътникът му, който се казва Бен Нил. Днес тези двамата внезапно са се появили тук. Срещнал ги е нашият шейх и ги разпознал, тъй като му казали имената си. Естествено той не се издал и ги подмамил към едно място, където ще ги залови. Тръгна натам с известен брой войни.

Това вече беше нещо ново и интересно! Значи онзи баггара, с когото говорихме е бил самият шейх. Какъв късмет имах, че сега не беше тук! Аз не дадох да се разбере какви чувства изпитвам към този човек и се стараех да не се издам с някоя непредпазлива дума. Той ми се довери дотам, че склучи с мен сделка. Постигнахме съгласие триста пиастри за всеки един от двадесет и осемте пленници. Десет баггара щяха да ги прекарат през реката и отведат до Карког, където щях да пратя покупната цена и възнаграждението за „подкарвачите“. Но това можеше да стане едва след завръщането на шейха, защото той

трябваше да даде одобрението си. Преди тръгването щях да платя тайно на англичанина по двадесет пиастри за роб.

Когато приключихме с пазарлъците, излязохме на открито. Нощта вече бе настъпила и наоколо горяха няколко огъня. Баггара много се зарадваха на сключената сделка, бяха заколени и опечени няколко овни и домъкнати големи стомни опияняваща мериса.

С един малък саб бе закарана до острова храната на пленниците. Отплавах с него. Тъй като ги бях купил, желанието ми да ги видя се сметна за напълно естествено. Бяха вързани за колове и пазени от трима баггара. Яденето се състоеше от царевични тиганици.

Когато се върнах на брега, посетих незабелязано хегилика, под който ме чакаше Бен Нил. Заръчах му към полунощ да бъде тук с четирима нуехр и се върнах в лагера.

Баггара ядяха и пиеха. Човек не може да си представи какви количества е в състояние да унищожи един такъв бедуин. Аз седнах с „Бащата на любовта“ пред неговата колиба, изядох къс месо и го полях с няколко глътки вода. Той ми разказа за себе си, разбира се, само похвални неща, но от думите му се разбра, че е блуден син и безсъвестен авантюрист, за когото няма нищо свято, включително и вярата. По-късно разговорът отново се върна към споменатия вече Рейс Ефендина и неговия помагач Кара Бен Немзи. Англичанинът и понятие си нямаше, че тъкмо аз съм този, иначе едва ли би отправял такива гневни закани.

— Горко на този непрокопсаник и неговия Бен Нил? Утре те ще бъдат пленени и обесени без отлагане!

— Хм-м! — обадих се замислено. — След всичко, което чух, разбрах, че тези хора са много умни, хитри и предпазливи, и значи няма да е леко да бъдат заловени. Какво ще стане, ако те пленят шейха, вместо той тях?

— Как ти дойде на ума! Казвам ти, утре преди да е залязло слънцето те ще са отпътували за пъкъла!

— И ти го пожелаваш, който си християнин като Кара Бен Немзи?

— Да, пожелавам го, желая го, защото такава вредно насекомо, трябва да бъде обезвредено.

Как бих му отговорил при други обстоятелства! Но сега предпазливостта налагаше друго. По-късно той отиде да си легне в

колибата. Не му направи впечатление, че искам да спя на открито — смяташе ме исконен жител на страната, комуто не пречеха вредните мъгли на реката.

Към полунощ лагерът утихна. Баггара пропълзяха в колибите и шатрите си и останаха будни само стражите на стадата по високия бряг. Изчаках още малко и се промъкнах към хегилика, където ме чакаха Бен Нил и нуехр. Споделих с тях намеренията си.

Освен големия сал до брега имаше и няколко малки лодки, от обичайния за там тип — дъските им бяха свързани само с ликови въжета. Исках да отплавам с една такава лодка до острова, а след известно време Бен Нил и нуехр да ме последват с друга и пристанат до южния нос на острова. Тримата надзиратели трябваше да бъдат обезвредени. Когато това станеше, щяхме да развържем пленниците и да ги отведем с големия сал на безопасно място.

Звездите блестяха ярко отгоре, техният издайнически блясък лесно би могъл да стане гибелен за нас. Но вече започна да се стеле лека мъгла, която постепенно се сгъстяваше и щеше да ни осигури защита. След като се убедих, че няма да бъда забелязан, се качих на лодката и загребах към острова. Един от пазачите ми извика, но когато ме разпозна, се успокои. Сега аз бях собственикът на робите и имах правото да отида при тях и през нощта. Другите двама също приближиха. Да ги направя безмълвни, не бе трудно — три бързи удара с приклад ги проснаха в безсъзнание на тревата. След това Бен Нил дойде и се погрижихме да ги вържем и за да не викат, им запушихме устата. Малко по-късно вече бяхме освободили робите от връзките. Отначало те се изплашиха, но толкова по-голяма бе радостта им, когато разбраха, че техните съплеменници са дошли да ги освободят. Доста усилия положих да ги придумам към необходимото мълчание.

Сега ние шестимата отплавахме към сала, за да го докараме тук. Поради мъглата се справихме лесно. Гребла имаше достатъчно. Освободените роби се качиха, сетне отблъснахме сала от острова и го оставихме да се носи известно време по течението, след което пристаняхме. Въпреки царящата в гората тъмнина, се вмъкнахме в нея, поехме отново срещу течението и като описахме завой около мишрах, се установихме сред храстите от южната му страна. Бен Нил отиде да доведе от скривалището останалите нуехр и конете. Едва когато

дойдоха и те, можех да смятам освобождението за успешно. Започнаха безредни викове, уверения в благодарност, но аз предупредих за тишина, тъй като Трябваше да се снабдим и с коне за оттеглянето. Аз и Бен Нил се промъкнахме да разузваем какви са възможностите. Бях забелязал мястото, където се намираха конете. Там гореше огън, край който седяха само двама пазачи. Последва удар с приклад, още един и двамата бяха приспани. Бен Нил доведе нуехр и четвърт час по-късно всички се бяха снабдили с коне, без седла наистина, тъй като те се намираха в колибите и шатрите, където бе невъзможно и не биваше да проникваме.

Всички нуехр, включително момчетата и момичетата, умееха добре да яздят. Погрижихме се преди всичко да се отдалечим на известно разстояние от мишрах. След това спряхме, за да дадем време на спасените да изразят на воля радостта си. Те го сториха по такъв шумен начин, че ми проглушиха ушите. Когато малко по малко се бяха успокоили, бе проведено съвещание за посоката, която трябваше да поемат.

Да се насочат директно към Бахр ел Гхазал, не можеше и да се мисли. Не бяха екипирани за една толкова далечна езда. При това аз не можех да ги придружа, тъй като моят път водеше на север, тъкмо в противоположна посока. Там се намираше селото Кауа, отдалечено на два дни езда от мишрах, където правителството имаше най-значителната си база на Бели Нил. Там нуехр щяха да намерят сигурна закрила и подкрепа и те се съгласиха с предложението ми да яздят на север.

Потеглихме и зората се сипна. Яздехме с възможно най-голяма бързина, защото очаквахме, че баггара ще ни преследват. За съжаление лишените от седла ездачи значително намаляваха бързината ни, поради което след три часа вече съгледахме преследвачите подире ни. Бяха около четиридесет конника, които подтикваха животните си с удари.

— Нека само дойдат! — закани се Абу Дьом, сипаничавия, като размаха дългата си кремъклийка. — Ще ги избием до един!

— Хич не си го и мисли — отвърна Бен Нил. — Ти си храбър воин, но какво са вашите копия и ножове срещу техните пушки, чиито куршуми стигат по-далеч от тоягите ви? Тук ще трябва да помогне моят ефенди с карабината „Хенри“.

— Как ще го направи?

— Веднага ще видиш — намесих се аз и спрях коня си. — Нека жените, момчетата и момичетата продължат напред, а мъжете да останат при нас. Ние ще привлечем баггара към нас.

Така и стана, двадесетте въоръжени мъже останаха, другите продължиха ездата. В момента когато баггара навлязоха в обсега на карабината ми, аз я вдигнах и дадох пет бързи последователни изстрела, в резултат на което първите пет коня рухнаха. Не бях се целил в ездачите, тъй като не бива да се пролива човешка кръв без нужда. При все това преследвачите продължаваха да приближават. Нови пет-шест изстрела повалиха точно толкова коне. Сега вече спряха. Нададоха бесен вой и започнаха да се съвещават. Допълних магазина и чух на няколко пъти да се споменава гневно името Солим Мефарек, което си бях присвоил. Сетне Бащата на любовта, който се намираще сред тях, бавно потегли към нас и даде знак, че идва като парламентъор.

— Какво означава всичко това? — нахвърли се той ядно към мене. — Първо купуваш робите, без да ги заплатиш веднага, а после ги освобождаваш и при това открадваш конете ни!

— Лъжеш се — отвърнах усмихнато. — Купи ги Селим Мефарек, не аз.

— Та нали ти си Мефарек!

— Не, той беше вчера при теб. Аз обаче съм Кара Бен Немзи, а тук до мен виждаш Бен Нил. Днес преди да е залязло слънцето, трябваше да сме в пъкъла. А вие знаете ли, мистър Гибсън, къде ще се намирате по това време?

Той ме гледа смаяно в продължение на няколко мига, после по лицето му премина силен гърч. Като изригна едно бясно проклятие, добави:

— Значи немското куче! Върви тогава пръв в преизподнята! Той насочи светкавично пушката си към мен, но изстрелът, който се разнесе зад мен, беше по-бърз. Оръжието се изплъзна от ръцете му, тялото се наклони и падна на земята... Абу Дъом го бе улучил право в сърцето.

Баггара видяха какво се случи и отново препуснаха с пронизителни крясъци към нас. Но не стигнаха далеч, моята карабина

редееше конете им. Шест, осем, десет, дванадесет рухнаха, това помогна. Тези, които бяха седели на тях, хукнаха назад с вой, а и ездачите се обърнаха да ги последват. Бяхме ги отпратили окончателно. Това удвои желанието за бой на нуехр. Поискаха да препуснат след тях, но аз успях да ги спра. Когато прегледах Бащата на любовта, установих, че смъртта е настъпила мигновено. Не му пожелавах да отиде там, където бе предрекъл за мен снощи, че ще бъде изпратен. Оставихме го на баггара, който по-късно сигурно щяха да се върнат за него и продължихме ездата.

На втората вечер пристигнахме в Ел Кауа, където чиновниците се заеха с нуехр елиаб. Както узнах по-късно, те се завърнали благополучно при Бахр ел Гхазал и след това с един победоносен боен поход принудили баггара да заплатят висока кръвна цена за убитите съплеменници. Оттогава на багара и през ум не им минава да предприемат някой гхазуа срещу нуехр.

[1] мишрах — открита част от речен бряг (Б. нем. изд.) ↑

[2] джезире — остров (Б. а.) ↑

[3] Абу ес Зида — Бащата на силата (Б. а.) ↑

[4] Настоящата повест е писана през 1893 г. (Б. нем. изд.) ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.